

PRECIZĂRI, OBSERVAȚII ȘI CORIJĂRI, REFERITOARE LA CONȚINUTUL UNOR DOCUMENTE SAU ARTICOLE, PUBLICATE ÎN DIVERSE COLECȚII ȘI ANUARE

Sergiu Ștefănescu.

În numeroase volume de documente istorice, publicate, s-au strecurat unele erori, mai ales privind amplasarea în spațiu, ale unor foste sate.

Faptul se datorează, în general, necunoașterii amănunțite a unor mari spații geografice și, în particular, lipsei quasi - totale a informațiilor arheologice, absolut indispensabile în localizarea și identificarea unor seliști. Lipsesc, sau sunt rar și sporadic folosite, informațiile pe care le pot furniza vechile planuri și hotarnice, după care s-ar putea identifica amplasarea și hotarele fostelor moșii, seliști, mori de apă, biserici, cimitire, etc. Valoarea informației cuprinse în aceste documente este deosebită și ar crește mult, prin suprapunerea lor peste terenurile la care se referă și, care, urmărite arheologic, ar confirma și detalia numeroasele informații conținute în acte.

Ca atare, considerăm a fi foarte utilă celor interesați, adunarea în volume și ordonarea în plan geografic, pe provincii istorice, iar în cadrul lor, pe județe, a miilor de „planuri” de moșii, aflate în diverse arhive, pentru perioade mai vechi de anul 1945, în cadrul unei colecții asemănătoare DRH. Între acelea ar putea fi incluse și planurile unor orașe, sau ale unor foste cetăți, de sorginte otomană, austriacă, poloneză, etc.

Revenim la subiectul ce ne-am propus și constatăm că numeroase greșeli, strecurate în volumele de documente editate mai demult, au fost corectate în colecția DRH. Totuși unele au mai rămas care, preluate din colecție în colecție, au ajuns până astăzi.

Atât cât ne stă în putință încercăm corectarea unor date eronate, venind și cu o serie de precizări sau completări la informațiile cuprinse în documente.

Deși nu este o colecție de documente ne vom referi și la: I. Const. Chiriță, *Dicționar geografic al județului Vaslui*, București, 1889.

La pag. 34-35. „Brașovnița”, Brașovenița, sat în comuna Suhuleț, ar fi fost înființat de un locuitor venit din Siliștea și că acest sat Brașovnița a fost înființat odată cu satul Găureni.

Precizăm: Toponimele Siliștea (și la Odăi) denumesc vatra fostului sat Mirești. Acesta împreună cu satul Găureni (Văleni, după 1964), aveau un uric de la Ștefan cel Mare¹. Denumirea satului Brașovnița, care fusese întemeiat de locuitori din Mirești², nu provine de la un brașovean, ci de la un loc de prisacă, numit așa, pe la 1771³

¹ D.R.H., II, A, doc. 62, p. 93.

² C. Chiriță, *Dicționar geografic al județului Vaslui*, București, 1889, și V. Chirica, M. Tanasachi, *Repertoriul arheologic al județului Iași*, II, 1985, p. 430, LXXXI. 8. A.

³ N. Iorga, *Studii și documente*, VI, p. 106; vezi și *AJIAIȘ*, I, 1986, M. Ciubotaru, R. A. al jud. <http://www.cimec.ro> / <http://www.muzeuvaslui.ro>

Pag. 72. „Drăgești”, sat ce se chema în vechime Răcești. Afirmația este greșită. Ambele sunt sate vechi, dar diferite. Drăgeștii, situat pe valea pârâului Șacovăț, se găsește pe aceeași vatră din sec. II/III - XII, XV - XXI⁴ Răceștii, ca sat și moșie, a existat în partea de vest a actualului sat Todirești,⁵ cu care s-a contopit în a II-a jumătate a secolului XIX. Primele atestări documentare datează din 1774, pentru Drăgești și din 1 septembrie 1590 - 31 august 1591 pentru Răcești⁶.

Pag. 75-76. Mai corectăm unele informații greșite cuprinse în volum: Biserica (de Lemn) a fost ridicată de comisul Constantin Grecul, în Dumeștii Vechi la 1761 (2)⁷ și a fost mutată la Dumeștii Noi la 1820 August 4⁸, și nu la 1813. Cealaltă biserică (de Zid), are notat anul construcției, 1848 septembrie 20, în pisania de la intrare, nu 1858.

Fiindcă informațiile din „dicționarele” județelor au fost preluate în Marele Dicționar Geografic al României, fiind în parte utile și acum, mai facem unele precizări și corecturi, astfel: Satul de la Petreasa (toponim activ), nu Pietroasa, cu biserică, se numea Clicești⁹.

„Pe coasta Dealului Bisericii, aproape de pârâul Schinetea (nu de pârâul Schinetea, ci de pârâul Suhuleț), în partea dinspre nord a fost deasemenea sat și biserică...” Acest sat se numea Marcovicenii și s-a aflat pe acea vatră între secolele XIV-XVIII/XIX¹⁰

Hodoreni, satul fără biserică, se afla la NV, nu la NE de Dumești și s-a numit anterior Băicăuți¹¹

Pag. 103. „Jigorăanii” format din desființatul sat Glodeni...” Nu! Inexact. Ambele sate au coexistat, vecine fiind, peste un mileniu, pe vetrele lor vechi¹²

Pag. 167. „Schinetea, pârâul, izvorăște din dealul Suhuleț...” Informația este

Iași, p. 460.

⁴ Ghenuță Coman, *Statornicie și continuitate. Repertoriul arheologic al județului Vaslui*, București, 1980, p. 249, XLIV.9,10.

⁵ 5 Arh. Statului, București, *Planuri – județul Vaslui*, nr. 34 din 5 iunie 1838. Toate „planurile” care vor fi amintite în această lucrare ne-au fost puse la dispoziție de prof. M. Ciubotaru, de la *IFR* Iași, care le-a identificat și copiat din diverse Arhive. Îi adresăm și pe această cale toate mulțumirile noastre.

⁶ *DIR*, XVI – IV, A, doc. 570.

⁷ Ghe. Ghibănescu, *Ispisoace și zapise*, V I, p. 37.

⁸ Pisania de la intrare: „De la mutarea 1820 august 4, Gheorghe Calfa a mutat cu mila lui Dumnezeu”.

⁹ A lăsat vestigii arheologice din sec. VII/VIII – XIX. Datele arheologice au fost luate din *AMM*, XV – XX, XXI, XXII, Sergiu Ștefănescu, „Cercetări arheologice și istorice în zona mediană a bazinului superior a râului Bârlad I – III (și IV sub tipar), cum și din *Carpica*, XXX, Sergiu Ștefănescu, „Date privind moșiile bătrâne”, p. 53 -86, *AMM*, XV – XX, I, p. 155, nr. 104, 106.

¹⁰ *AMM*, XV – XX, p. 173 – 174, nr. 82 b, c și 83 a.

¹¹ *DRH*, III, A, p. 87 – 89, doc. 47 din 1849 Ianuarie 22.

¹² Seliștea Jigorenilor se găsește, pe pârâul Jigoreanca, a fost locuită între secolele VIII/IX – XVIII/XIX. Seliștea Glodenii, pe pârâul Glodeanca – în Cotul Gârlelor, a fost locuită între secolele VIII/IX – XIX. V. *AMM*, XV – XX, p. 167, 192, 193, nr. 59 a, 172 a. V. și Epitropia Spitalului Sf. Spiridon, Iași, pachet VI, plic V, nr. 10, „Iarta închipuitoare a moșiilor Glodenii, Jăgoreni și Mireștii (nedatat, cca. 1820).

eronată. Se referă la pârâul Suhuleț, cu afluenții săi, Hodoreni și Marcoviceni. Pârâul Schinetea izvorăște și curge prin satul omonim. La 1782 se numea fie Rângoaia,¹³ fie Leucușeni¹⁴, după moșiile pe care le traversa.

Pag. 191. „Tibăneștii Buhlii... numele îl are de la unul Țibănescu Buhlea...”. Informația este inexactă. Prima parte a numelui vine de la un Țiban, din secolului XIV¹⁵, a doua, de la unii reprezentanți ai familiei Buhlea, din satul vecin, Crăești, stabiliți aici, apoi ajunși proprietari în Țibănești, în secolele XVII–XVIII¹⁶

III. Ghe. Ghibănescu, „Ispisoace și Zapise”

Din cele zece volume publicate, ne vom referi doar la unele, în care există numeroase neconcordanțe, în special privind spițele de neam, ori prin atribuirea de ascendenți de sorginte îndoielnică, necontrolabilă. Se oferă lămuriri la finele unor documente, ce sunt utile, dar fundamentarea acestora se face prin explicații forțate, privind unele locuri și fapte pe care nu avea de unde le cunoaște. Pe unele le ia de la I. Bogdan, altelei acestea vor fi folosite fără a fi corectate.

Un exemplu de informație eronată: „Mai în vechime se spunea satul lui Baico”, cetit și redactat rău de tălmăcitorul suretului nostru ca satul Panco și drumul Pancovei¹⁷ Totuși nu a greșit tălmăciul. Nu se mergea pe „drumul Baicovo, la satul lui Baico. Este vorba de drumul care mergea la satul Pâncești¹⁸, comuna Poienari, județul Neamț¹⁹ Satul lui Baico era Băicăuții, deveniți, post 1489, Hodoreni situat pe teritoriul Dumăști.

Tot în volumul Ispisoace și zapise, IV 2 la p. 50 se afirmă: „Brudureștii erau vecini cu Țibăneștii...” Nu! Erau doar sate apropiate, deoarece între cele două sate și moșii se afla satul și moșia Bălușești²⁰

Nu vom mai semnala numeroase erori de importanță minoră, ne vom mai opri, doar ici-colo, încercând să limpezim o serie de informații greșite sau incomplete.

În „notițele istorice”, cuprinse în aceste volume, Gh.Ghibănescu insistă asupra începuturilor unor sate din părțile noastre încercând să le găsească „bătrânii” întemeietori²¹ prin secolului XV-XVI, considerând bazinul superior al râului Bârlad pustiu și nelocuit până prin secolului XV. Adesea aceste relații, presupuse, uneori bazate pe simple asemănări de nume, sunt forțate, fără suport documentar. Satele la care se referă Gh. Ghibănescu sunt mult mai vechi. Periegezele²² pe care le-am efectuat amănunțit, între anii 1984 - 2001, atestă că aceste locuri au fost permanent

¹³ Ghe. Ghibănescu, *op. cit.*, VI, p. 52.

¹⁴ *Ibidem*, p. 96 – 97, 102.

¹⁵ *DRH, I*, p. 12 – 13, doc. 9 B.

¹⁶ Ghe. Ghibănescu, *op. cit.*, IV 2, p. 65 – 66, doc. din 14 Mai 1741; p. 79, doc. din 28 Octombrie 1766 și p. 81 – 82, doc. din 10 Mai 1784.

¹⁷ *Ibidem*, p. 49

¹⁸ Atestat doc. la 15 Septembrie 1448, V. și *DRH, I*, p. 407 – 408; doc. 285

¹⁹ La 1399, „drumul Pancovei” trecea ca și astăzi, pe culmea dealului de la vest de satele Vovriești și Ciurea, din comunele Băcești, respectiv Poienari.

²⁰ *DIR, XVI - I*, doc. 410 din 7 Aprilie 1547, atestare documentară.

²¹ Exemplu: Ghe. Ghibănescu, *op. cit.*, p. 31 – 37, 54 – 66, 84 – 87, 110 – 113.

²² Conclizii relevate de periegezele pe care le-am efectuat.

locuite, începând din secolului VII/VIII-IX până astăzi, nici cum locuri pustii, ci doar puternic împădurite.

Exemplu: Autorul afirmă că un Marco din Bonteștii de pe „Stebnic”²³, ar fi înființat satul Marcoviceni. Fapt nereal. Marcovicenii fiindând din prima jumătate a secolului XIV²⁴, devansând documentul respectiv cu peste un secol. Ca observație generală, sate precum Țigăneștii²⁵, Cliceștii, Borăștii, (fost Terpești, ante 1546)²⁶, Meleşcanii, etc, arheologic, toate au luat ființă înainte de secolul X. Așadar întemeietorii acestor sate nu pot fi găsiți printre „bătrânii” care au trăit prin secolele XIV - XVI.

În numeroase cazuri autorul face eforturi pentru a deduce de unde provin derivatele numele satelor, care ar fi putut fi cei care au dat nume satului respectiv. Dilemă grea, aproape imposibil de descifrat... În cadrul acestei tendințe ne vom referi doar la câteva exemple: „Așează pe Drăgoi și Toma, care (pe la 1350) aveau „așezări pe Vaslui”, ca ascenți ai familiei Brudur, cu așezare pe Gârbovăț”²⁷ Cele două familii nu au vreo legătură între ele.

Numeroase alte erori sunt cuprinse și în volumul V1, al aceleiași opere. Astfel ne vom referi la presupusele legături de rudenie dintre Tivadaru și Tadoru Meleşco (care la 1438 avea casa pe apa Meleşcului) și Crăciun Meleşco²⁸, din Meleşcanii de pe Bârladul de sus, care, arheologic a existat neîntrerupt, pe cele două vetre ale sale, între secolului X și XIX²⁹

Între alte alinieri forțate ne vom opri și la „nota istorică” a fostului sat Leucușeni³⁰, unde, autorul necunoscând actul de la 1453 octombrie 22, dat lui Ivan Arbore³¹, a confundat acest sat, de pe Bârlad, cu cel de pe Siret³², dat de Alexandru cel Bun, la 1407 Septembrie 16, bisericii Sfânta Parascheva din Roman. Dacă nu făcea această confuzie ar fi înțeles că spița de neam de la p. 113 este pur și simplu imposibilă. Arheologic, Leucușenii au existat pe trei vetre, la nord și sud de Bârlad, între secolului XIV-XVIII/XIX³³

Deși variate și foarte utile detaliile oferite în documentele publicate de Gh. Ghibănescu, în volumele sale de *Ispisoace și Zapise*, trebuie să fie folosite cu prudență, mai ales cele privind spițele de neam.

IV. Ion Bogdan, *Documentele lui Ștefan cel Mare*, I, 1457-1490, Iași, 1913.

Din acest volum conținutul câtorva documente ce atestă schimburi sau vânzări

²³ DRH, I, 312-313, doc. 222 din 1 August 1442. Și Ghe. Ghibănescu, *op. cit.*, II, doc. 5, p. 13.

²⁴ Vezi nota 10.

²⁵ Ghe. Ghibănescu, *op. cit.*, V1, p. 54-56.

²⁶ DRH III, A, p. 488-490, din 14 Martie 1502.

²⁷ Aliniere forțată și inexactă între date și documente diferite (doc. 189 din DRH, I, p. 268-270 și doc. 156) din 9 Februarie 1469 din DRH, II, p. 230-231.

²⁸ Ghe. Ghibănescu, *op. cit.*, V1, p. 63-66 și DRH, I, p. 266-268, doc. 188 din 21 august 1438.

²⁹ AMM, XV-XX, p.171, la nr. 75 b, 76 a.

³⁰ Ghe. Ghibănescu, *op. cit.*, VI, p. 110-113.

³¹ DRH, II, A, p. 53-54, doc. 38.

³² Sat în comuna Gherăești, județul Neamț.

³³ AMM, XV-XX, p.169-170, la nr. 66, 69 b, 70 a.

de sate, incită, părănd îndoielnică autenticitatea lor. Astfel: la p. 288, în doc. nr. CLIX din 1484, se confirmă un schimb de sate între clucerul Duma Brudur și verii săi, copiii lui Simion Tansa. Primul le dă satul Grozești primind pentru el satul Bălești. Informația din acest document vine însă în contradicție cu cea din doc. CLXXXI din 1488 Martie 1³⁴ când, același clucer Duma Brudur, oferă aceluiași veri ai săi, Toader, Duma și Stana, copiii lui Simion Tansa, același sat Grozești pentru jumătatea (de pe) dinspre Suhuleț a satului Brudurești. Informația din primul document, provenind dintr-un rezumat făcut la Judecătoria Ținutului Vaslui, credem că înregistrarea schimbului de sate este corectă. În realitate fiind vorba poate de o reziliere ulterioară a înțelegerii avute, din motive necunoscute.

Dar, seria dubiilor continuă deoarece într-un document din 1502 Martie 14³⁵ se confirmă surorilor Stana, Zoica, Marena și Parasca, stăpânirea asupra satului Bălești, ocina lor dreaptă, rămasă de la bunicul lor Marcu. Deși nu știm cine o fi fost acest Marcu (membru al familiilor Brudur sau Tansa nu era), se pare că totuși el stăpânea satul și nu Duma Brudur. Sau poate, că Stana și surorile ei să-și fi redobândit ocina de la Duma Brudur, sau de la copiii lui Simion Tansa, în urma unei judecăți?

Revenim la doc. CLXXXI din 1488 Martie I, în care clucerul Duma Brudur dă 270 zloți și satul Grozești, verilor săi, pentru jumătatea de pe Suhuleț³⁶ a satului Brudurești. Totul ar fi normal dacă în actul din 1469 Februarie 9³⁷, prin care frații Brudur își împărțeau moștenirea de la bunicul lor Oană Giuratul, nu s-ar fi specificat („... ocinile lor drepte și proprii, satele anume Brudureștii, unde le este casa...”). Din uric reiese clară referirea la întregul sat Brudurești. Ne întrebăm cum doar după 19 ani (la 1488), clucerul Duma Brudur trebuia să răscumpere jumătate din satul, ce anterior, împreună cu frații săi, îl moșteniseră întreg?

Ar putea fi două aspecte:

a). O redactare parțial greșită a actului de la 1469, deoarece în mod normal ar fi fost ca satul Brudurești să aparțină pe din două, atât familiei Brudur, cât și familiei Tansa, ambele descendente din Oană Giuratul³⁸, sau;

b). Doi din frații lui Duma Brudur și-ar fi putut vinde, după 1469, sferturile lor din satul Brudurești, cumpărate apoi în baza dreptului de protomis, de unchiul lor Simion Tansa.

Nu pot fi luate în considerare nici explicațiile autorului înscrise la finalul unor documente. Exemplu cele de la finele documentului de la 22 Ianuarie 1489, cele de după documentul din Ianuarie-Februarie 1490, ș.a. Aproape toate aceste relații sunt forțate și „potrivite”, dovedind o totală necunoaștere a situației din teren, pe care nu avea de unde să o cunoască.

Venim totuși cu unele precizări privind nota înserată la finele documentului

³⁴ I. Bogdan, Documentele Ștefan., I, p. 324 ; DRH, III, A, p. 48-49, doc. 30.

³⁵ Ibidem, II, p. 206-207, doc. CII; DRH III, p. 496-497, doc. 277.

³⁷ DRH, II, A, 230-231, doc. 156.

³⁸ Ibidem.

din 1502 Februarie 17³⁹ referitoare la fostul sat Mălinești. Acest sat a existat, între secolului VIII/IX și XVIII/XIX, în extremitatea vestică a actualului sat Dumeștii Noi, pe Dealul Beciului⁴⁰ De acolo, în urma vânzării unei mari părți din moșie, locuitorii au trebuit să se retragă, în inima codriilor, să defrișeze pădurea, să-și întemeieze noi gospodării. O parte s-au așezat pe dealul dinspre sud, unde s-a înființat ulterior actualul schit Mălinești⁴¹ Aici se locuia sporadic (poate pe vetre de prisacă), încă din secolele XVI/XVII. Restul de locuitori s-au așezat jos, la poala dealului, înființând satul Iezer, la 3-4 km, N, de schit, ale cărui vestigii arheologice datează din secolele XVII/XVIII.

În notele de la sfârșitul documentului „C”, din 14 Martie 1502⁴² în care se afirmă că fostul sat Terpești „a dispărut fără urmă”, precizăm că acesta și-a schimbat numele în Borăști⁴³, post 1546, și s-a aflat între secolele IX/X și XVIII, în partea mediană a actualului sat Valea Mare, din comuna Dumești, județul Vaslui.

V. Mihail Costăchescu publică (la Iași) în 1931, Documente Moldovenești înainte de Ștefan cel Mare. La p. 21-25, în doc., nr.8⁴⁴, la sfârșitul actului afirmă că: Țiban „... a dat nume satelor Tibănești și Țâbana din județul Vaslui...”⁴⁵ Nu rezultă din nici un document că el sau descendenții lui ar fi posedat moșii în acele părți.

Preluând parțial informații de la Ghe. Ghibănescu și M. Costăchescu face aceleași confuzii privind relațiile Băcești-Băicăuți, Suhuleț-Gârbovăț, pe care le-am amintit anterior.

Mai jos autorii consemnează: „Nu știu ce va fi fost „Igriste” specificând că în limba ucrainiană înseamnă „loc pentru joc”⁴⁶ Noi am identificat acest loc ca fiind un vulcan noroios (?), numit acum „La Ochi.”

În final autorul conchide că: „...mai greu este de identificat al doilea sat al lui Țiban, cel de pe Bârlad în gura Crasniei” Din cercetările noastre a rezultat că, pârâul Crasna sau Crăiasca, curge prin partea de SV a moșiei lui Țiban. Acel al doilea sat amintit în uric este actualul sat Armășeni (comuna Băcești). Acesta avea mai multe vetre în secolele XIV/XV, din care una pe Bârlad, situată la cca. 150 metri mai jos de vărsarea Crasnei⁴⁷

Corectăm afirmațiile autorului referitoare la actul din 15 Mai 1437⁴⁸, prin care se întăresc lui Tofan cinci sate. La p. 517 I. Bogdan traduce, după actul original, numele celui de al cincilea sat prin: „...al cincilea unde au fost descalicătoarea cea vechi dintâi...” După același act M. Costăchescu traduce: „...al cincilea sat, unde au

³⁹ DRH, III, p. 471-473, doc. 263; și I. Bogdan, *op. cit.*, II, p. 191-193, doc. XCV.

⁴⁰ AMM, XV-XX, p. 167-168, nr. 60 a-e, 61 c.

⁴¹ *Ibidem*, nr. 223 a-c; Institutul de Filologie Română “Alexandru Philippide” Iași, Tezaurul toponimic al României, Moldova, I2, p. 1047, col. 1.

⁴² I. Bogdan, *op. cit.*, II, p. 202-203.

⁴³ DIR, XVI, I, doc. 418, din 1546 Aprilie 15.

⁴⁴ DIR, I, p. 12-13, doc. 9 B, din 28 Noiembrie 1399.

⁴⁵ Actualmente în județul Iași.

⁴⁶ Informații detaliate în AMM, XXI, S. Ștefănescu, “Precizări cu caracter istoric privind moșia Țibănești”, p. 100-112.

⁴⁷ CDM, IV, p. 371, doc. 1684 din 5 Octombrie 1694.

⁴⁸ DRH, I, p. 239-240, doc. 170. Și M. Costăchescu, *op. cit.*, p. 515-520; 159.

fost Văratecul lor vechiu, din veac.” Și, nereușind să identifice acest sat, afirma (la p. 519): „Al cincilea sat numit Văratec, nume ce azi nu-l mai găsesc pe acolo”.

Totuși satul există și astăzi și aflăm din actul de la 2 Aprilie 1546⁴⁹, în care se dă hrisov domnesc pentru: „... Anca și soru-sa Irina, fetili Ilenii un sat de pe Racova anume Dumbrăvenii, unde din veac era Văratiful cel Vechiu al lui Ștefan Voievod”. Satul era pe atunci înconjurat de întinse păduri de stejar, adică dumbrăvi. Informația este sprijinită și arheologic. În actuala moșie a satului, locuirile acoperă cu continuitate perioada dintre secolului VII și XXI⁵⁰

Nu suntem de acord cu afirmația de la p. 518 privind satul Gârceni, al cărui nume autorul crede că provine de la un străvechi Grecul. În acest caz satul ar fi trebuit să se numească Grecul, Grecii, Grecești, etc., nu Gârcinești.

Referitor la cel de al doilea volum de documente⁵¹, la p. 102, doc. 33 din 30 August 1442⁵², după ce M. Costăchescu arată că acest act se găsește în arhiva Epitropiei Spitalului Sfântul Spiridon din Iași, la moșia Dumești, seliștea Marcoviceni, la nr. 1, în pachetul nr.4⁵³, afirmă (la p. 103), că: „... Mai cunoscut este din documente, satul Mercoviceani, numit așa după Marco, fiul lui Ilieș Bonta”. Partea finală a afirmației este eronată, deoarece acel Marco nu a dat numele său Marcovicenilor, sat cu care nu a avut nici o legătură. În aceeași arhivă și pachet, la nr.2, se află actul de la 14 Martie 1502⁵⁴, dacă cele două sate și moșii ar și avut vreo legătură cu proprietariim lor, tot în aceeași arhivă și plic ar trebui să se afle și actul din 14 Ianuarie 1490⁵⁵, prin care Toader Hasnaș și nepoții lui, Bilțu și Nicoară Șeremet, vând satul Bontestii de pe Bârlad lui Toader Marele. Acest act nu se află în acel plic. În concluzie alt Marcu a dat numele său Marcovicenilor (V. notele nr. 23-24).

În următorul volum de documente publicat de M. Costăchescu⁵⁶, la doc. nr. 32 din 14 August 1483, la pp. 119-120 prin explicațiile pe care le oferă, autorul face grave confuzii între conținutul documentul din 28 Noiembrie 1399⁵⁷ și respectiv cel din 5 Februarie 1469⁵⁸. Așa cum este cunoscut, Gârbea și Gârbeștii de pe valea Sacovățului, nu au nici o legătură cu Pârâul Gârbovăț de pe valea Dagăței.

Semnalăm și alt șir de inexactități: Țibăneștii Buhlii de pe Gârbovăț, ai lui „... Țăban care trăiește și înainte de Alexandru cel Bun...” nu pot fi confundați cu Țibăneștii (Mari, ai Mucului, ai lui Carp), de pe Șacovăț și cu atât mai puțin cu

⁴⁹ DIR, XVI, I, doc. 402.

⁵⁰ AMM, XV-XX, p. 201-203 și *Carpica*, XXX, p. 58, rând. Vestigii arheologice între sec. VII-XXI.

⁵¹ *Documente moldovenești înainte de Ștefan cel Mare*, II, Iași; 1932.

⁵² Este eronată data zilei, nu 30 ci 1 August, conf. DRH, I, doc. 222.

⁵³ Existența acestui act la seliștea Marcoviceni nu se justifică. Cele două sate și moșii nu au tangență între ele.

⁵⁴ DRH, III, A, p. 488-490, doc. 273.

⁵⁵ *Ibidem*, p. 114-115, doc. 60. Punct de vedere asemănător și la M. Ciubotaru (*AII*, XXXIX, 1992, p. 457).

⁵⁶ *Documente Moldovenești de la Ștefan cel Mare*, (Supliment la Documentele lui Ștefan cel Mare), Iași, 1993.

⁵⁷ DRH, I, p. 12-13, doc. 9 B.

⁵⁸ DRH II, A, 230-231, doc. 156.

Țibăneștii (din actul de la 1462) de pe Rebricea⁵⁹. Nume ca Țibănești și Tibana pot fi simple omonime, ce patronimic pot proveni de la alți „Țibani”.

La finele aceluiași act se afirmă că Țiban „stăpânise și Băceștii din județul Roman”. Informația este eronată, nu este susținută de nici un document și a fost luată de la Gh. Ghibănescu⁶⁰.

Fiind de interes minor, nu ne mai oprim la confuziile și unele inexactități ce apar și în volumul „Documente moldovenești de la Bogdan Voievod (1504-1517)”, București, 1940, și nici la „Documente moldovenești de la Ștefăniță Voievod (1517-1527)”, Iași, 1943.

VI. Documenta Romaniae Historica, seria A, Moldova

În această modernă colecție de documente istorice au fost corectate numeroase greșeli ce proveneau din colecțiile de documente publicate anterior. Unele totuși au mai rămas.

Astfel, în volumul I⁶¹, la finalul documentului 222⁶², se afirmă că cele două sate întărite lui Marco, fiul lui Bonta, ar fi fost Tăcmăneștii (în secolului XVII), azi Călugărenii, iar cel de al doilea, La Două Fântâni-Bonteștii de Jos, <în Bălteni, c ~>. Amplasarea acestora în spațiu este greșită, cunoscând că: în zonă moșiile porneau, la vest, din culmea de dealuri ce desparte bazinele pâraielor Racova de Stemnic, înglobau valea pâraului Stemnic, treceau peste deal coborând în bazinul hidrografic al Bârladului, ajungând, spre est, până la jumătatea albiei râului. Coroborând cele de mai sus cu informațiile oferite de documentul din 14 Ianuarie 1490⁶³, în care Toader Hâmnaș cu nepoții săi vând „... un sat, anume Bonteștii, între Bârlad și între Stebnic...” deducem cu siguranță că: atât Bonteștii de Sus cât și Bonteștii de Jos-La Două Fântâni, era de fapt un singur sat pe două vetre, în aceeași moșie Răduștii numită anterior Bontești (descendentă încă din secolele VIII/IX din moșia Deleni). Periegezele efectuate au confirmat că Bonteștii de pe Stemnic se află la NE și SV de actualul sat Răduștii, iar Bonteștii de Jos (de pe Bârlad) se află pe șesul de la SE de actualul sat Brăhășoia⁶⁴.

Aducem în continuare câteva observații și completări la INDICE DE NUME. Astfel, la p. 437 „<Băcești, s, c, ~j. Vaslui>: loc lângă „Igrăște”. Igrăște, cu denumirea actuală La Ochi, se află la cca. 7 km, NE, de Băcești, pe teritoriul, și la nord, de actualul sat Dumeștii Noi⁶⁵”.

La p. 447 „Crăstoi” (unde au fost Pătrul feciorul Cârstei), sat pe Racova: < Bejenești, c. Laza...> Nu! Acest sat a lăsat denumirea de Cârstoia devenită Cristoia, omonimă cu cea a pâraului ce izvorăște de la Bălteni Deal, curge N-S și se varsă, pe

⁵⁹ *AI, XVIII*, 1991, M. Ciubotaru, Toponimia bazinului Hidrografic Rebricea, I, p. 322-323.

⁶⁰ Ghe. Ghibănescu, *op. cit.*, IV2, p.48.

⁶¹ Editat la București în 1975.

⁶² *DRH I*, 312-313, doc. 222 din 1 August 1442.

⁶³ *DRH, III*, p. 114-115, doc. 60.

⁶⁴ *AMM, XV-XX*, p. 209, nr. 268; Ghe. Coman, *op. cit.*, p. 110, XXII. 20, 21, cum și *AMM, XXII-XXIV*, S. Ștefănescu, O moșie “bătrână” – Delenii.

⁶⁵ Se află chiar în seliștea fostului sat Marcoviceni.

stânga în pârâul Racova. În secolului XV, în urma vânzării moșiei lor, către Ștefan cel Mare (când a fost constituită moșia Târgului Vaslui), locuitorii acestui sat se mută spre nord, la marginea unei pădurici, satul luându-și numele de Capul Rediului.⁶⁶

La p.450. "Crasna, pârâu la Pancova (actualmente Pânțești)" Nu! Satul Pânțești se află mai sus la confluența pâraielor Boștei cu Zimbru⁶⁷ care, la 5-6 km mai jos, la Crăiești, se unesc cu pârâul Chisălița⁶⁸, formând Toinarul, sau Crasna (Crăiască acum).

La aceeași pagină "Crasna (în gura Crasnii),sat pe Bârlad, lângă <Băcești...>., (doc. 9). Precizăm că acest sat, al cărui nume înainte de 15 Martie 1625⁶⁹ nu ne este cunoscut, este actualul sat Armășeni. La acea dată Lungul din Olășei a cumpărat 1/3 din sat, de la Miron "ot" Gârcina, a ajuns armeș, ante 1636⁷⁰, rang pe care îl pierduse la 1646 Martie 25⁷¹ Acesta este cel de al doilea sat întărit lui Țiban, la 1399. La p. 466 „Igrişte”, loc, în satul de la gura Crasnei...”. Indicația este greșită. A se vedea nota 65.

La p. 475. Referitor la Meleşco, Melişcoae, Meleşcani, fost sat. Precizăm: satul Meleşcani a existat pe două vetre, între secolului X și XIX⁷² pe teritoriul actualului sat Dumești Noi. Una dintre vetre se afla imediat la est de biserica Sf. Treime.

Documenta Romaniae Historica, II, A. Începem prin a face câteva observații și precizări privind documentul 38⁷³, act de întărire dat lui „Ivan Arbure (nu Marmure), pentru un sat anume Leucușenii, pe Bârlădzăi”. Se face trimitere la Ghe. Ghibănescu⁷⁴. Și aici sunt unele inexactități. Astfel, satul pe trei vetre și moșia Leucușeni, a existat pe teritoriul Dumești, între satele și moșiile Mălinești, spre vest, și Marcoviceni, spre est⁷⁵ între sec XIV-XVIII⁷⁶ Cea mai nordică dintre cele trei vetre ale Leucușenilor, Rângoiaia (partea unui „bătrân” Rango⁷⁷, cu mărturii arheologice din secolului XIV/XV⁷⁸, a devenit sat de sine stătător.

Facem câteva precizări referitoare la notele de subsol ale doc. nr. 156⁷⁹ La nota 4, „probabil greșit pentru Gârbovăț”. Nu era greșit. Racovățul era, probabil, pârâiașul (v. toponimul) Gârla Oanei, ce curge E-V, pe la nord-vest de satul Tansa (jud.Iași).

La nota 9. Autorii consideră că, diacul a vrut să scrie: „...și mai jos,

⁶⁶ Din 1956 a fost comasat cu Bălteni Deal; vezi și *AMM, XV-XX*, p. 206-207, nr. 253 și 254.

⁶⁷ P. Condrea, *Dicționar geografic al județului Roman*, București, 1891, p. 18-19, 86.

⁶⁸ *Ibidem*.

⁶⁹ Ghe. Ghibănescu, *op. cit.*, IV2, p. 70-75, doc. din 5 August 1746.

⁷⁰ *CDM, II*, (1621-1652), p. 244, doc.1160, 1611.

⁷¹ *Ibidem*, p.366, doc.1857.

⁷² *AMM, XV-XX*, p. 171, nr. 75 a, b, 76 a, b.

⁷³ *DRH, II*, p. 53-54, doc. 38 din 22 Octombrie 1453.

⁷⁴ *Op. cit.*, VI, p. 111-120. V. și notele 30-33.

⁷⁵ *Vezi BAR, indice H2378-DLXXV/12*, Planul moșiilor Marcoviceni, I.eucușeni, Mălinești, Armășeni, Țibănești (1830).

⁷⁶ *AMM, XV-XX*, p.169-170, nr. 66, 69 a-c, 70 a, b.

⁷⁷ Ghe. Ghibănescu, *op. cit.*, IIII, p. 167-168, doc. 116 din 1661 Nov. 3.

⁷⁸ *AMM, XV-XX*, p. 183, nr. 123.

⁷⁹ *DRH, II, A*, p. 230-231, din 9 Februarie 1469.

Soholeții”. Diacul nu a greșit. Este corect cum a scris: „... și Bereștii mai jos de Soholeț”. Noi am descoperit seliștea acestui fost sat, la cca. 4 km, S, de satul Suhuleț, anume în partea de VNV, a actualului sat Schinetea⁸⁰

În notele aceluiași act se explică că: Săcălășeștii pe Bârlăzel, este același sat cu actualul Săcăleni⁸¹. Nu! În nici unul din actele de vânzare-cumpărare, din secolului XVI-XVII, ale acestui sat, (făcute aproape exclusiv către Episcopia Romanului), nu se vorbește de vreun descendent din neamul Brudur și, nici denumirea de Săcăleni nu poate deriva din „Săcălișești” „Săcălișeștii” provine de la numele proprietarului moșiei Săcălușa-Ivan Săcălaş. Toponimul este activ și astăzi⁸² desemnând o tarla existentă în partea de NNE a teritoriului comunei Delești (jud. Vaslui), la est de satul Cozmești.

Cum în această zonă moșiile plecau din culmea dealului de la est de Fâstâci (sat în com. Delești), peste dealul care desparte bazinul pârâului Stemnic, de cel al Bârladului, satul Săcălișești putea fi situat sub culmea dealului (ca actualul sat Călugăreni), putând fi considerat deopotrivă ca fiind pe Stemnic, cât și pe Bârlad). Dacă mai avem în vedere faptul că moșiile Ruginoasa⁸³ (a satului Ruginoși), Grozeștii și Săcălușa erau, de la nord la sud, lipite una de alta și că Duma Brudur a cumpărat, ulterior, dar ante 1484⁸⁴, satul și moșia Grozești, de la Ivan Săcălaş și sora sa, Anușca⁸⁵, găsim și motivația acestei achiziții.

Venim cu unele precizări și observații la „INDICE DE NUME”.

La p. 463. „Andrieștii, sat cu m-re, pe Bârlad. <Dumeștii Vechi...>”, 156. Nu! Seliștea acestui sat se află în partea de est a actualului sat Dumeștii Noi, în „Cartier”, de la blocurile de locuințe spre est⁸⁶. Mănăstirea a existat, în extremitatea estică a satului Dumeștii Noi, în punctul La Solarii, la sud de locuința lui Adam Simiuc.

La aceeași pagină („Arbure, greșit; Marmure, 38”). Nu. Este corect Arbure. Leucușenii nu au avut nici o legătură cu neamul lui Marmure și Maramurenii, satul lor.

În p. 465. „Băbușa, sat, c. Băcești, jud. Vaslui <sat lângă ~, v. Leucușenii>”, Este o greșeală, v. notele 75, 76.

În p. 466. „Berești, sat, pe Gârbovăț: <lângă Tansa, c. ~, jud. Iași. . > 156. Nu. V. nota 80.

La p. 468. „Borcești, sat, < pe Tutova ...>. Nu, deoarece la p. 485 se afirmă: „, < Gârceni, sat, c. ~ jud. Vaslui>; sat lângă ~, v. Borcești „. Este o greșeală. Gârcenii,

⁸⁰ La SE de curtea mareșalului C. Prezan. *AMM, XV-XX*, p. 183, nr. 125. Aspect abordat și de M. Ciubotaru în *Alia, XVIII*, 1981, p. 677-678, asupra căreia revine, în *Alia, XXIII*, 1986, p. 458-459.

⁸¹ Comuna Poienari, județul Neamț.

⁸² G. Coman, *op. cit.*, p. 108, XXII. 3-4. vezi și *DIR, XVII-IV*, p. 157, doc. 195, din 8 Mai 1617, și în același volum la p. 291, doc. 354 din 12 August 1618 privind Sacalușa. Și: *IFR, op. cit.*, 12, p. 1031, col. 1-2, privind satele Săcăleni și Săcălușa.

⁸³ *CDM, II*, p. 244, doc. 1160 din 9 Iulie 1636. Și G. Coman, *op. cit.*, p. 109, XXII. 10-11, 13.

⁸⁴ *DRH, II, A*, p. 391, doc. 255 din 1484, f.l., f.z.

⁸⁵ *DRH, III, A*, p. 48-49, doc. 30, din 1 Martie 1488.

⁸⁶ *AMM, XV-XX*, p. 175, nr. 90 a, b; locuire între sec. VIII/IX-XVIII/XIX. *Ibidem*, p. 176-177, nr. 97 b; M-rea a existat în sec. XIV-XVII/XVIII.

atestat documentar la 1437⁸⁷ se află pe aceeași vatră încă din secolului X/XI⁸⁸ situată pe Racova. Lângă el au fost și se mai află satele: Pungești, Cursești, Dumbrăveni, Trohan, Racova și Racovița. Deci nici un Borcești. Este posibil ca denumirea de Borcești să fi fost luată după: Dmitriev, „Recensămintele...” în care la ținutul Tutovei, p. 188-189, la nr. 70-72 sunt înscrise, în ordine satele: Bondjești, Gârcini, Tundjești. Primul și al treilea nume, desemnează același sat, Pungeștii.

La p. 480. „< Dumeștii Vechi, sat, c. Dumești, jud. Vaslui > , v. Andriești” Nu! Satul Dumeștii Vechi, aflat pe vatra sa din secolului XV/XVI⁸⁹, a fost înființat de locuitori ai fostelor sate Andriești și Slobozieni, vatra de „Miază Noapte și Apus”⁹⁰, (cu locuiri din secolului VII/VIII-XIX)⁹¹ de la care și-a luat denumirea de „Vechi”, cunoscut în zonă și ca „Satul Vechi”. Dumeștii Vechi nu acoperă nici una din seliștile fostelor sate Andriești sau Slobozieni.

În p. 493. „Ivan Marmure (greșit: Arbure) de la Bârlădzul, tatăl lui Giurgiu, al lui Toma și al Fedcăi, 145...”. Este greșit. Ivan Arbure nu a avut acești copii. Leucușenii au existat pe teritoriul Dumești, ori acțiunea actului nr. 145 s-a derulat la Mărmureni.⁹²

La p. 505. „Oană Giuratul (unde a fost casa lui ~, secolului XVI: s. Onești), seliște pe Gârbovăț <lângă Tălpălăi, c. Poienari, jud. Neamț...> 156” și, la p. 506: „<Onești, sat>, v. și Oană Giuratul... seliște” Ambele explicații sunt greșite. Oană Giuratul a trăit în secolului XIV și XV, iar seliștea Oneștilor (din secolului XVII), ce se afla mai jos de Tălpălăi, nu este pe Gârbovăț, ci pe valea pâ râului Zimbru, la vest de Gârbovăț, peste un deal. Nu. Fiindcă nici Oneștii, nici Tălpălăii nu se aflau pe moșia mare a Brudureștilor⁹³ Casa lui Oană Giuratul s-a aflat, probabil, sus, pe Gârla Oanii, în cartierul Boatca, în NV-ul satului Tansa.

La p. 510. „Pârâul Fânațelor, pârau <probabil afluent al Suhulețului...> 56”. Nu este posibil, deoarece Suhulețul și afluenții săi⁹⁴, nu tec pe nici una dintre proprietățile fraților Brudur⁹⁵ Pârâul Fânațelor nu putea fi decât afluent al Gârbovățului. Foarte probabil acest nume se poate atribui pâ râului Gârla Tansei, ce curge N-S, la SV de Tansa⁹⁶

La p. 512. „Racovăț, greșit, pentru Gârbovăț, 156 Nu este greșit. Se pare că este vorba de Gârla Oanei.

La p. 513. „<Rediu Galian, sat, com. Codăești, jud. Vaslui> sate lângă ~, v.

⁸⁷ DRH, I, A, p. 239-240, doc. 170 din 15 Mai 1437.

⁸⁸ AMM, XV-XX, p. 205, nr. 248.

⁸⁹ Ibidem, p. 184-185, nr. 134-137.

⁹⁰ DIR, XVI-III, p. 464, doc. 570 din 1590 Sptembrie 1 – 1591 August 31, și Ghe. Ghibănescu, op. cit., VI, p. 21-23.

⁹¹ AMM, XV-XX, p. 185, nr. 138 c, 139 b, c.

⁹² Comuna Oniceni, județul Neamț.

⁹³ CDMV, p. 148, doc. 573 din 1706 iulie 2, și Ghe. Ghibănescu, Surete și Izvoade, II, 171; și Buletinul Ion Neculce, fascicula 6, p. 272.

⁹⁴ Pârâiele Hodoreni, pe dreapta și Marcoviceni, pe stânga.

⁹⁵ În secolele XV-XVII, pâ râul Suhuleț (de la izvor la vărsare) trecea, în ordine, prin moșiile Suhuleț, Băicăuți-Hodoreni, Leucușeni, Marcoviceni și Slobozienii (de Miazăzi și Răsărit).

⁹⁶ AMM, XV-XX, p. 166, nr. 53.

Ruginoasa, Sacalușa” Nu! Aceste foste sate se aflau la S de satul Oșești (com. Oșești, jud. Vaslui), v. nota 83.

La p. 514. „Ruginoasa, moșie <a satului ~ >, t. Vaslui <probabil lângă Rediu Galian...> 256”. Nu! Corect este răspunsul dat anterior, pe teritoriul Oșești. Satul se numea Ruginoși⁹⁷ Toponime active și acum în zonă: pârâul și pădurea Ruginoasa.

În p. 515. „Sacalușa, moșie, <a satului Sacalaș (secolului XVIII) >, ț. Vaslui; <probabil lângă Rediu Galian...> 256”. Și „Săcălășești (Sacalășești), sat pe Bârlădzul; <Săcăleni, c. Poienari...> 156”. Informație greșită, au fost lămurite anterior.

La p. 524. „ <Tâlpălai, sat, com. Poienari...>; seliște lângă ~, v. Oană Giuratul (unde a fost casa lui ~)”. Greșit. Au fost date explicații mai sus. v. nota 93 cu textul aferent.

La p. 528. „Unde a fost moara, sat pe Bârlad; 156”. Nu rezultă din document că „unde a fost moara...” desemnează vatra unui fost sat, cid oar locul pe Bârlad, unde, cândva a fost o moară a fostului sat Andriești. Informativ, acesta se găsea la cca. 60 metri, V., de podul de peste Bârlad, de pe șoseaua Dumeștii Noi – Valea Mare.

La p. 529. „Valea Rângoaei, vale pe Bârlădzul, <probabil la Băbușca>, 38”. Amplasarea este greșită. Explicață anterior (notele 13, 14 și 77).

Documenta Romaniae Historica, III, A, (1487-1504).INDICE DE NUME.

Ne vom referi la cele trei sate vândute de „chir popa Grigore, egumenul mănăstiri Bistrița”, lui Ștefan cel Mare, la 1491, când a creat moșia Târgului Vaslui⁹⁸ Astfel:

La p. 565 „Bălcarii (Bilcarii, unde a fost Oană), sat, pe Racova; <azi Pușcași, com. Laza, jud. Vaslui...> 96”.

La p. 576. „Crăstoiaie, sat pe Racova; < Bejenești, com. Laza, jud. Vaslui> ...96”. La p. 577. „Curteștii, sat, pe Racova; <Poienesti, com. ~ jud. Vaslui>...96”.

Ne vom referi la toate aceste trei sate. În valea pârâului Racova, moșiile cuprindeau întreaga vale, cu pârâul la mijloc. Amplasarea fostului sat Crăstoiaie am discutat-o anterior (v. nota 66 cu textul aferent). Cunoscând că „Pătru era feciorul Crăstei”, iar „Oană (era) fratele lui Pătru, rezultă că ei împărțiseră moșia părintească. Cunoscând că moșiile se împărțeau întâi în lung, susținem că primele două sate au devenit Bălteni – Deal (II), fost Capul Rediului și respective Bejeneștii. Cum moșia lor pleca dinspre nord, de la latura sudică a moșiei Deleni (actualmente Bălteni – Deal), cu care se învecina, trecea Racova, urca apoi până la cumpăna apelor, în sud. Cuprindea deci și actuala moșie a satului Pușcași, care pe atunci se putea numi Curtești. Nu credem că Curteștii ar fi actualii Poienesti, acesta fiind departe și în afara moșiei în cauză. S-ar putea obiecta că Bejeneștii apar abia la finele secolului XIX⁹⁹

⁹⁷ CDM, II, p. 244, doc. 1160 din 9 iulie 1636, când s-a căutat locul pe care a fost m-rea Rafaila, cu oameni din Albești, Ruginoși...

⁹⁸ DRH, III, A, 288-291, doc. 96 din 15 octombrie 1491.

⁹⁹ IFR, op. cit., I 1, p. 67, col. 2.

dar, la 1 Aprilie 1694¹⁰⁰, într-o hotarnică este specificată „Valca lui Bejan”

La p. 583. „, <Dumești, sat, com. ~, jud. Vaslui >; sat în ~ v. Terpești”
Precizăm: seliștea Terpeștilor de la 1502¹⁰¹, deveniți Borăști, post 1546¹⁰² s-a aflat pe teritoriul actualului sat Valea Mare¹⁰³ (com. Dumești). La aceeași pagină: „, <Dumeștii Vechi, sat, com. Dumești...>; loc, la ~ v., Marcoviceni”. Nu! Moșia Marcoviceni, cuprindea centrul comunei și avea pe teritoriul ei Primăria și Biserica Sf. Treime¹⁰⁴. (v. nota 10).

La p. 594. „, <Iezerul>, sat, v. Mălinești” Mălineștii, sat pe Bârlad, la Stejarul Frumos¹⁰⁵; < Iezerul contopit cu Băceștii...> 261” Aspectul a fost discuta anterior. Vom face precizarea că: Iezerul a fost stămutat de pe vatra sa, în 1949, la nord de satul Băcești. Dar, alunecările masive de pământ, i-au obligat pe o parte din foștii locuitori, să revină pe o vatră alăturată celei vechi, în anii 1990, rănfiintând, practic vechiul sat.

Documenta Romaniae Historica, XXII, A, 1634. INDICE DE NUME.

În p. 395. „Leucușeni, sat, pe Bârlăzel, ț. Vaslui <lângă Armășeni>... 45, 46”
Nu. Între Leucușeni și Armășeni exista satul și moșia Mălinești¹⁰⁶

La p. 414. „,Sora, soția lui Postolache vistiernic, se judecă... pentru parte din Leucușeni, 45, 46”. La p. 415. „,Sora, soția lui Trifan din Marcoviceni... 46” Nu sunt două persoane diferite, ci una și aceeași, care, la 1634, nu mai era soția lui Trifan (decedat), dar devenise soția lui Postolache¹⁰⁷

În p. 462. „,Vârșoveni, sat, <ț. Vaslui, Hârșoveni, com. Ivănești...>; întărit mării de lângă Vaslui, 166”. Explicația este greșită. Vârșovenii erau pe Bârlad, nu pe Racova. Situația sa în teren era precisă: „... un sat ci să chieamă Vârșovenii, pe apa Bârladului... cari acel loc iaste pe pâraul Lipovățului, unde s-au numit mai înainte monastirea Corbul”. Hârșovenii, sat nou, este situat pe Racova; anterior se numise Slobozia Străjescului¹⁰⁸

VII. De aici vom aduce precizări și corecții informației cuprinse într-un articol, publicat cu ani în urmă:

¹⁰⁰ CDM, IV, p. 366, doc. 1649, în hotarnica făcută de Apostol Talpeș, pentru 100 pământuri la Brodoc, printre alte repere de hotar este amintită și „Valea lui Bejan”.

¹⁰¹ DRH, III, p. 488-490, doc. 273 din 14 martie 1502.

¹⁰² DIR, XVI-I, doc. 418 din 15 Aprilie 1546; vezi și AIIA, XVIII, 1981, p. 678, M. Ciubotaru, Observații asupra indicilor de nume...

¹⁰³ AMM, XV-XX, p. 188-190, nr. 153 b, 158 b.

¹⁰⁴ Vezi nota 75, și: AIIA, XVIII, p. 680, M. Ciubotaru, Observații ...

¹⁰⁵ Stejarul (cel) Frumos, punct de reper și hotar între patru moșii (Băicăuți-Hodoreni, Țibăneștii Buhlei, Armășenii Mălineștii). A fost amintit și în actul de la 28 Noiembrie 1399 „... apoi drept în capătul câmpului, în stejar”. S-a aflat la nord de satele Armășeni și Mălinești, în vârful dealului.

¹⁰⁶ Vezi „planul” de la nota 75.

¹⁰⁷ DRH, XXII, p. 50-51, doc. 46 cîn Februarie 1634, în care: „... Postolache vistiernic cu giupâneasa lui, Sora. ce au fostu denainte după altu bărbat anome Trifan, și s-au părât

¹⁰⁸ IFR, op. cit., p. 535, col. 2, (vol 1 1).

Memoria Antiquitatis, IX-XI, 1977-1979, p. 291-315, Ghe. Burlacu, Contribuții la cunoașterea așezărilor omenești din secolele XIV-XVIII din bazinul superior al Bârladului.

Era un subiect interesant la data apariției sale deoarece teritoriul nu fusese cercetat încă. Totuși deoarece autorul nu a parcurs teritoriul, nu a apelat la vreun „plan”, ori la informații arheologice, fără care nu se pot amplasa pe hartă seliști, mori de apă, etc., în acest articol s-au strecurat numeroase greșeli. Astfel:

p. 291. Între afluenții de stânga ai Bârladului a fost enumerat greșit pârâul Valea Enei, care este afluent de dreapta.

Nu pârâul Poienari-Crăiasca, ci doar Crăiasca. Aceasta se formează din pârâul Chisălița (cu Fodorul), pe dreapta, care se unește cu pârâul Fundătura-Boiștei (și Zimbrul), pe stânga, satul Crăiești, curgând mai departe sub denumirea de Toinarul sau Crăiasca¹⁰⁹

Pârâul Suhuleț (nu Sahaleț) nu este afluent al Gârbovățului, așa cum este trasat pe harta ce însoțește articolul, ci al Bârladului.

P. 294. Satul Săcăleni nu este cel pomenit în actul de la 9 Februarie 1469¹¹⁰. Acela era satul lui Ivan Sacalaș¹¹¹

P. 297. La nr. 10, Cuci. „La 1799 moșia Cuci... și Ivăneștii, sunt arătate la ținutul Vaslui, pe apa Bârladului”. Informația este parțial greșită. Satul și moșia Ivăneștii se găseau pe Șacovăț, afluent important, de stânga, al Bârladului. Între ele sunt ca. 25 de km.

P. 299. Precizăm că pârâul Chisălița, ce ajunge până în satul Crăiești, anterior se numise Drăgușana, sau Drăgușana Gungului, după Toader Drăgușanu, amintit în actul de la 1529 Martie 12¹¹². Așadar, pârâul Drăg(u)șana nu a dispărut, ci i s-a schimbat doar numele.

P. 302. Nr. 15, Onești. Satul nu-și trage numele de la Oană Giuratul și nu se afla în bazinul hidrografic al al Gârbovățului; pârâul Zimbru nu este afluent al acestuia¹¹³

Nr. 16. Țibănești. Limitele descrise nu aparțin satului, sunt foarte largi (Gârbovăț, pârâul Crasna, drumul Pancevo, Strâmătura – corect „Strâmbătura”) Gârbovățului, pârâul Soholețu, etc. Se confundă limitele „așezării” cu cele ale moșiei lui Țiban. La 1399 Țibăneștii aveau două vetre, una pe malul Gârbovățului, pe dreapta, la cca. 200m., S, de ultima casă din satul Vovriești, alta, la cca. 600 m., ESE, de gara Suhuleț¹¹⁴, distanța între ele este de cca. 1 km. Se afirmă eronat că Țiban era fratele Ilenii, ambii fiind copiii lui Țiban cel Bătrân. În realitate doar Ileana era fiica lui Țiban cel Bătrân, celălalt Țiban era fiul ei, nu frate.

P. 304. În 1706, la alegerea unor părți din moșia Țibănești, ce reveneau lui Ioan

¹⁰⁹ P. Condrea, *op. cit.*, p. 35, 40, 86.

¹¹⁰ DRH, II, doc. 156, din 9 Februarie 1469.

¹¹¹ Vezi nota 84.

¹¹² DIR, XVI-I, doc. 270. Acel răzeș, Toader Drăgușanu, dăduse numele său satului Drăgușani, și Pârâului Drăgușana, așa cum se numeau anterior, satul Crăiești și pârâul Chisălița.

¹¹³ Vezi textul aferent notei 93.

¹¹⁴ Comuna Băcești, Jud. Vaslui. Halta C. F. R. Suhuleț se găsește pe linia nr. 605. AMM, XV-XX, p. 161-162, nr. 25 a, 28.

Buhuș, logofăt, autorul face mai multe greșeli. În actul respectiv (CDM, V, doc. 573), reperele (aproape putând fi urmărite și astăzi), sunt enumerate fără a respecta vreo ordine. Localnicii le cunoșteau bine. Autorul, fără să cunoască terenul, încearcă să le „ordoneze...” Deși în document nu se spune că hotarul pleca de la nord de Bălușești, nu putea trece nici cum Gârbovățul (decât la întoarcere), deoarece acesta curge N-S, pe la est de satul Bălușești. Nu se putea îndrepta nici spre apus (unde la Nv se aflau Tălpălăii), prin Prislop, Cetățuia Mică și estică a Hotarului de nord al moșiei¹¹⁵

În p. 304-305. Nr. 18. Berești. Localizarea acestui sat, ca și a satului Tansa, este eronată. Satul Tansa se află pe stânga Gârbovățului, iar satului Berești i-a fost identificată seliștea, în partea de NV a actualului sat Schinetea¹¹⁶

Nr. 19. Băicăuți. Vatra și moșia sa, devenite Hodoreni, după 1489¹¹⁷, făceau, la 1399, parte din moșia lui Țiban. Arheologic satul a existat între secolului XIII-XIX¹¹⁸ Baico a fost, probabil, frate sterp (fără copii), al lui Țiban cel Bătrân. Ne îndoim că el mai trăia la 1465 Martie 3; acel Baico cu moară pe Stavnic, era altă persoană. Privind același sat corectăm alte două informații eronate. Mărina nu era fiica lui Țiban cel Bătrân, și nici soră Ilenii. Ea era nepoată Ilenii.

Spîța de neam a bătrânului Țiban era următoarea:

Țiban cel Bătrân – Ileana – Țiban – Mărina - Toma
- Sorița

Lazor
Fetia
Anușca.

Băicăuții nu au dispărut în secolului XVI-XVII, ci, cu numele schimbat în Hodoreni, dăinuie până în secolului XIX, când răzeșii săi, împreună cu alții din Rângoia, înființează satul Schinetea.

Nr. 20. Rângoia. Sunt câteva greșeli și aici. Astfel: toponimicul Rângoia vine de la un „bătrân” Rango¹¹⁹, desprins din moșia Leucușeni (cu cca. 1/6 din suprafață), în partea de nord a acesteia. În trimiterea ce o face la nota 135, n-a știut că în scrisoarea lui Neculai Mavrocordat v.v., adresată postelnicului T. Cuza și vornicului V. Carp, antroponimile „Lungul Aramă” și „Vasile Rângăoai” sunt redată greșit, de fapt fiind vorba de „Lungu Armaș” și de „Valea Rângoaei” O altă informație greșită este aceea în care se spune că: „Satul se învecina cu moara Slobozeni a Saftei Gândulese” Chiar dacă greșit s-a scris „moară” în loc de moșie, tot eronată ar rămâne informația. Actulla care trimite nota 127, nu conținea asemenea referire. Menționăm că Moara Gândulesei se afla pe limita dintre moșiile Leucușeni și Mălinești, la vărsarea pârâului Pietrosu în Bârlad¹²⁰, la cca. 3 km, S, de satul Rângoia. Moara Gândulesei nu era tot una cu moara de la Slobozeni, care de fapt erau două, ale lui

¹¹⁵ Vezi textul aferent notei 93.

¹¹⁶ Vezi nota 80.

¹¹⁷ DRH, III, A, p. 87-89, doc. 47 din 22 ianuarie 1489.

¹¹⁸ AMM, XV-XX, p. 183-184, nr. 129 a.

¹¹⁹ Ghe. Ghibănescu, *op. cit.*, IV 2, p. 70-75, doc. Din 5 August 1746; hotarnică moșiilor Armășeni și Valea Rângoaei. Ca moșie Valea Rângoaei este atestată la 15 Martie 1625, când Miron „ot” Gârcina vinde Lungului din Olășei și „Rângoia vale în sus”

¹²⁰ Ghe. Ghibănescu, *op. cit.*, V 1, p. 98, și în p. 93-100 la doc. Din 30 Noiembrie 1782.

Iordache Cantacuzino și a lui Andronic, bunicul Saftai Gându. Ele se aflau, tot pe Bârlad, dar la peste 3 km. mai jos.

Mai remarcăm și o amplasare greșită a satului Schinetea, care nu s-a așezat pe seliștea satului Rângoia, ci mai spre nord. Rângoia deci, nu și-a schimbat numele, ci și vatra, a dispărut¹²¹

La p. 306. Se mai afirmă eronat când se spune: „Pe valea Bârlăzelului drumul mergea de la Băcești prin Valea Ursului... înspre Bacău, pe valea Siretului și făcea legătura, cu anume „drumul cel mare al Bacăului” Deși nu mergea pe „valea Siretului”, (ci cobora în bazinul hidrografic al Siretului), autorul nu a înțeles că acest drum (pe care îl descrie) este chiar „drumul cel mare al Bacăului” autorul mai face o afirmație fără acoperire, stabilind vechimea satelor din zonă. Fără periegeze orice încercare este absolută hazardată. Pentru comparație prezentăm vechimea stabilită prin periegeze, a unora dintre aceste sate: Crăiești, secolului VIII/IX; Țibăneștii Buhlei, secolului VII/VIII; Brudureștii, secolului XI/XII; Bereștii, secolului XIV/XV; Băicăuții, secolului XIII; Rângoia, secolului XIV/XV.

Încă o corecție: satul Tansa nu a înglobat satul Brudurești, ci locuitorii acestuia au înființat actualele sate Tansa și Dagâța.

La p. 312. Facem precizări și corecții la informațiile din „Anexa 1”

– Băicăuții au atestare documentară la 22 Ianuarie 1489¹²². Nu se află pe pârâul Rângoia, ci chiar lângă Suhuleț.

– Bereștii, atestați documentar, nu la 1496 (poate o culegere greșită de cifre), ci 1469; nu pe Gârbovăț, ci pe pârâul Schinetea; Nu Sahaleț, ci pârâul Schinetea.

4. – Brudureștii, nu doar în comuna Tansa, ci și în Dagâța. Nu și-a schimbat numele; a dispărut.

– Crăeștii, nu la 1548, ci la 1584¹²³, sau la 1527-1538, 1541-1546...

– Nu știm să fi existat un sat „Obârșia Bârlăzelului”. Poate și vorba de un sat Giurgenii sau (Jurjani), la obârșia Bârlăzelului...

La p. 315. Și fig. 1, harta cuprinde numeroase inexactități. Astfel: Satul și pârâul Valea Enei nu se află pe stânga, ci pe dreapta Bârladului. Pârâul Băbușa nu se varsă în Bârlad la Oniceni, el este affluent de stânga al Bârladului, lângă moara satului Dumești.

Pârâul Suhuleț de pe hartă este de fapt pârâul Molanul, care se varsă în Gârbovăț, mai jos de Bălușești.

Pârâul notat pe hartă ca fiind Rângoia, se află pe locul pârâului Suhuleț. Pârâul mai mic (de la vest), parallel cu el, este pârâul Schinetea.

În aceeași hartă s-au strecurat greșeli privind amplasarea unor sate. Astfel: nr. 10, Cucii, se află la Șosea, precum Oniceni. Nr. 16, Țibăneștii Buhlii, se află pe stânga Gârbovățului, ceva mai jos de pârâul Molan (nu Sahaleț). Nr. 17, Tansa, nu se află pe Suhuleț, ci pe Gârla Tansei. Nr. 18, Bereștii, se află pe aceeași vatră cu Schinetea, la izvoarele pârâului omonim. Băicăuții se află la 1 km., E, de satul

¹²¹ IFR, *op. cit.*, I 2, p. 992, col. 1-2 și p. 1103, col. 1-2; sunt două sate diferite. La 1839 cătunul Spinetul este atestat documentar, iar la 1889 Spinetea înglobează definitiv Rângoia.

¹²² Vezi nota 117.

¹²³ DIR, XVI-III, p. 257-258, doc. 311 din 30 Mai 1584.

Schinetea, dar pe pârâul Suhuleț.

VIII. Alexandru I. Gonța, Documente privind Istoria României, A, Moldova, veacurile XIV-XVII (1384-1625). Indicele numelor de locuri. Editura Academiei, București, 1990.

Intervenția noastră completează pe cea efectuată de Mircea Ciubotaru,¹²⁴ la care subscriem.

Andrieștii, XIV-XV, I, 364. Nu în Dumeștii Vechi, ci în parte de est a satului Dumeștii Noi, în „Cartier”, la est de postul de poliție.

Băicăuți, XV-II, 105. Nu în Schinetea, seliștea sa se află la est, peste deal, pe pârâiașul Hodoreni, affluent de dreapta al pârâului Suhuleț.

Bârlâzelul (de Sus), pârâu care se numește Crăiești, XVI-I, 303; XVI-III, 54, 257. Nu! În decursul vremii acest pârâu a avut diferite nume, precum: Crasana¹²⁵, Toinarul¹²⁶, acum se numește Crăiasca¹²⁷, mai rar pârâul Crăiești. Documentele enumerate aici privesc același sat, Poienarii, situate greșit pe Bârlâzel, fiind de fapt situate pe pârâul Chisălița¹²⁸, care de la Crăiești în aval, după unirea cu pârâul Boiștei, va deveni Crăiasca (sau pârâul Crăiești).

Berești, XVII-II, 107; Confuzia cu satul omonim de pe Sărata a fost explicată de M. Ciubotaru¹²⁹; dar precizarea făcută de D-sa: „... sat mai jos de Soholeți probabil Armășeni, comuna Băcești...”. Este eronată amplasarea vetrei fostului sat. Menționăm că Armășenii nu se aflau pe proprietățile fraților Brudur, ci pe moșia lui Țiban¹³⁰, fiind satul de pe „... Bârlad în gura Crasnii¹³¹. Bereștii se aflau pe vatra satului Schinetea.

Brudurești, sat pe Suhuleț, Ț. Vaslui astăzi Tansa, jud. Iași XVII-III, 223. Nu pe Suhuleț, ci pe Gârbovăț¹³². Partea de sat, din stânga Gârbovățului, cu 1/3 din moșie, se mută ceva mai sus pe versantul dealului și ante 1676¹³³, devine Tansa. Partea de sat din dreapta Gârbovățului, cu 2/3 din moșie, întărită lui Ureche mare vornic¹³⁴, devine Dagăța.

Capătul Piscului, loc la Hovrăești, Holm, Vovriești, jud. Vaslui. Acest toponim nu aparține satului Holm¹³⁵; Vovrieștii, nu este comună¹³⁶. Toponimul este un

¹²⁴ *AII, XXIX*, 1992, p. 457-459, M. Ciubotaru, Alexandru Gonța, Documente privind Istoria României, A, Moldova. Veacurile XIV-XVII (1384-1625). Indicele numelor de locuri.

¹²⁵ Vezi nota 109. Între secolele XI-XVI satul Crăiești avea vatra la cca. 3 km. Spre nord, lângă pădure.

¹²⁶ P. Condrea, *op. cit.*, p. 18-19.

¹²⁷ Pârâul și-a schimbat numele odată cu satul Crăiești.

¹²⁸ P. Condrea, *op. cit.*, p. 35, 40.

¹²⁹ Explicații în nota 124 ; p. 457.

¹³⁰ Vezi notele 69-71.

¹³¹ *AMM, XV-XX*, p. 162, nr. 32-36; aici au locuit între secolele XI-XVIII.

¹³² Vezi „planul” de la nota 75.

¹³³ *CDM, IV*, p.33, doc. 37, din 6 mai 1676, când „... lui Iani Hadâmbul ... stăpânirea peste ... vii, în fundătură la Tansa ...”

¹³⁴ *DIR, XVII-IV*, p. 171, doc. 146.

¹³⁵ *IFR*, *op. cit.*, I, p. 542, col. 2; Holm, sat com. Poienari, jud. Neamț, Vs.

¹³⁶ *Ibidem*, I 2, p. 1330, col. 1; Vovriești, sat în com. Băcești, Vs.

interfluviu între pârâul Gârbovăț, spre est și pârâul ce vine din satul Ciurea¹³⁷, pârâu ce se numea Ursoaia, la 1533¹³⁸

Dumbrăvenii (unde a fost Văratiful cel Vechiu al lui Ștefan Voievod, Dumbrava), sat pe Racova jud. Vaslui. Autorul „amestecă” informații ce provin din documente diferite, asociind acestui sat denumiri, amplasări ori vecinătăți ca: Dumbrava, Babosini, Baboșani, în final situându-l lângă Hârșova, com. Delești. În realitate satul Dumbrăveni se află la cca. 30 km. spre Nord, în comuna Gârceni, este amintit pentru prima dată în doc. Din 15 Mai 1437¹³⁹ dat lui Tofan, sub numele de „... al cincilea sat, unde a fost vărâtecul lor vechi, din veac...” A doua oară satul este amintit în doc. din 2 Aprilie 1546¹⁴⁰, cu numele actual.

Dumeștii (Domnești), sat jud. Vaslui, XVII-V, 1; parte întărită lui Damian Cârstovici, XVII-III, 352. Este o altă confuzie privind sate diferite, din documente diferite. Astfel: doc.1 din DIR, XVII-V, datat 1621 (f.l. f.z.)¹⁴¹, se referă la fostul sat Andriești, devenit Dumești și la Dumeștii Vechi. Celălalt act, din 15 Septembrie 1585, privește un alt sat Dumești, din ținutul Neamț.

Hodoreni, sat probabil în loc de Todereni, com. Stănița, jud. Neamț... Nu! Hodoreni a fost satul ce anterior s-a numit Băicăuți¹⁴², cu seliștea pe pârâul Suhuleț¹⁴³

Jigoreni (Jigăreni), sat, sub bucovină jud. Vaslui. Nu! Acum sat în comuna Țibănești, jud. Iași. Seliștea sa veche se află pe pârâul Jigoranca afluent de stânga a pârâului Găureanca; a fost locuită între secolului VIII/IX și XIX¹⁴⁴.

Lecușeni (Leucușeni), sat pe Bârlăzel probabil Băbușa, jud. Vaslui... Nu! Seliștea sa se afla în partea de vest a satului Dumeștii Noi.

Mălinești (Malinești), sat la Stejarul Frumos, pe Bârlad inclus în Iezerul sat desființat... Nu! Și această greșeală a fost corectată¹⁴⁵

Meleșcani, XVII-IV, 517. Este o confuzie între surse de informație ce se referă la sate diferite. Corectăm: Meleșcanii, fost sat; a existat pe două vetre în Dumeștii Noi, între secolului X-XIX¹⁴⁶

Merii lui Palcău, loc la Poiana Mănăstirii com. Țibana, jud. Iași. Nu! Ambele toponime se găseau pe teritoriul micuței moșii Meleșcani¹⁴⁷, ce traversa, N-S, partea centrală a satului Dumeștii Noi. Foarte probabil poiana și prisaca se găseau la cca.

¹³⁷ *Ibidem*, I 1, p. 244, col. 1; Ciurea (fost Ghindărești), sat, com. Poienari, jud. Neamț.

¹³⁸ *DIR*, XVI-I, doc. 270, din 12 martie 1533, dat pentru satul Hovrăești; *AMM*, XV-XX, p. 161, nr. 23 vatră locuită în secolele XV/XVI-XIX.

¹³⁹ *DRH*, I, p. 239-240, doc. 170.

¹⁴⁰ *DIR*, XVI-I, doc. 418, un sat pe Racova, Dumbrăvenii, unde ...

¹⁴¹ Unde apar ca martori: „Gligori vătăman de Domnești ... Orlea din Domnești și Bejan de acolo și Macovei de acolo...”

¹⁴² *DRH*, III, A, p. 87-89, doc. 47 din 1489 Ianuarie 22.

¹⁴³ Seliștea se află pe teritoriul comunei Dumești, jud. Vaslui.

¹⁴⁴ *AMM*, XV-XX, p. 192, nr. 169. Vezi și *AIIA*, XXIII, 1986, p. 460, M. Ciubotaru, Repertoriul...

¹⁴⁵ Vezi notele 39-41 și 105.

¹⁴⁶ Ghe. Ghibăncescu, *op. cit.*, V 1, p. 67. Și *AMM*, XV-XX, p. 171, nr. 75, 76.

¹⁴⁷ *Ibidem*.

100m., N, de casele lui Gh. Butnaru și D. Simiuc¹⁴⁸

Referitor la documentul unde apar aceste două toponime, M. Ciubotaru sesizează că acestuia I s-a modificat data, fiind corectată cifra zecilor, în loc de 7184, a fost scris 7124, D-sa corectează, obținând 2 aprilie 1678¹⁴⁹, dar greșește la cifra unităților. Data corectă este 2 Aprilie 1676, așa cum rezultă și în actul din 1753 (7261) Mai 1¹⁵⁰

Pentru locurile desemnate de cele două toponime se întocmesc mai multe acte de vânzare-cumpărare, au loc judecăți între părți. Ghe. Ghibănescu publică aceste acte¹⁵¹ Din nici unul nu rezultă cărei mănăstiri aparținea poiana. Poate unui schit local, ce ar fi Glodenii lui Andronic cămărașul. (vezi și AII, XXIX, 1992, p. 458).

Mireștii, sat lângă Meleşcani, sat desființat, înglobat în Dealul Morii, jud. Bacău. Este o eroare și o confuzie. Mireștii s-au aflat la SSE de Văleni (fost Găureni până la 1956)¹⁵², com. Țibănești, jud. Iași. Seliștea sa, cu cele două culturi ale sale, ce purtau numele de „Seliștea” și „La Odăi”, conțin vestigii arheologice din secolului XIV/XV-XVIII¹⁵³

Olășei (Oloșei), sat lângă Găureni, azi Văleni, com. Țibănești, jud. Iași. Nu! A fost localizat corect de M. Ciubotaru în AIIA, XXIII, 1986, p. 460, LXXXI. 9. A. K., Repertoriul... Satul a existat între secolului X/XI-XVIII/XIX¹⁵⁴.

Sohuleții (Suholeți), pârâu, afluent al Bârladului la Băcești, jud. Vaslui. Da! Corect: Suhuleț, afluent de stânga al Bârladului, dar nu la Băcești, ci la Dumești, lângă moară.

Am corectat doar erorile constatate în micro-regiunea cunoscută nouă. Apreciem că mai sunt numeroase greșeli ce se impun a fi corectate.

¹⁴⁸ AMM, XV-XX, p. 171, nr. 77, cu vestigii arheologice din sec. XVII-XIX, „... niște vii și grădini, cu o fântână și un nuc mare” V. și AII, XXIX, 1992, p. 458, M. Ciubotaru, Indicele numelor

¹⁴⁹ AII, XXIX, 1992, p. 458, M. Ciubotaru, Indicele numelor de locuri.

¹⁵⁰ Ghe. Ghibănescu, *op. cit.*, V 1, p. 71, „Deci Vasilachi Cozma încă au arătat zăpis, din leat 7184...”.

¹⁵¹ *Ibidem*, p. 66-74 în care sunt înscrise documentele din 1616 (corect 1676) Aprilie 2; Iulie 1715; 25 Iunie 1747; 1 Martie 1749; 20 Mai 1749 și doc. din Mai 1753 f. z.

¹⁵² *Arh. Statului Iași, Epitropia...* pachet VI, plic 7, nr 10, „Harta închipuitoare moșilor Glodenii, Jăgoreni și Mireștii”, nedatată (cca. 1815-1820); și *Arh. Stat. București, Planuri*, jud. Vaslui, nr. 39, 1824 Iunie, Țibănești-Ivănești, Carp și Planul moției Găureni și o parte din Mirești, ținutul Vaslui, 1846, 4 Pl. 528.

¹⁵³ AMM, XI-XX, p. 192, nr. 167 b, 168.

¹⁵⁴ *Ibidem*, p. 194, nr. 179. Și C. Ghe. Radu, *Todirești-Vaslui, Oameni-locuri-datini*, București, 1987; harta Armenestilor, datată 27 Mai 1837.

PRÉCISIONS, OBSERVATIONS ET CORRECTIONS CONCERNANT LE CONTENU DES DOCUMENTS OU ARTICLES PUBLIES EN DIVERSES RECUEILS ET ANNUAIRES

RESUME

Sans nous assumer le mérite de la recherche de toute les erreurs glissées dans les volumes de documents auxquels nous avons fait référence, nous venons avec des “précisions, remarques et corrections” pour une zone minuscule de la surface de la Moldavie, d'environ 500 km², que nous avons réussi à étudier et connaître.

Les inexactitudes glissées dans ces volumes ne sont pas en général dues aux auteurs, qui ne pouvaient pas connaître en détail de grandes surfaces de terrain. Les fautes sont dues à la manque de recherche archéologique détaillée à la date de la rédaction des oeuvres, doublée par la non-consultation des nombreux “plans” de domaines (des siècles XVIII/XIX), existant dans des archives, bibliothèques et institutions diverses.

En général, les fautes consistent dans l'emplacement erroné de certains anciens village et domaines.

Les nombreuses recherches archéologique de surgace que nous avons effectuées, autant que les “plans” que nous avons étudiés, nous permis d'identifier des emplacements d'anciens villages et des frontières de domaines anciens, de dater les origines, la durée et l'intensité de certains demeures. Parfois, nous exprimons des doutes concernant l'authenticité de certains documents. D'autres fois, nous corrigeons des confusions faites dans des informations concernant des villages homonymes, mais différents.

Nous déclinons notre compétences dans la traduction et l'interprétation de tout document original.

Dans les observations et les recherches que nous avons effectuées à “l'Indice de demeure d'Alexandru I. Goșța” nous avons eu en vue les corrections déjà effectuées par M. Ciubotaru, dans les Annales de l'Institut d'Histoire de Iași.

Nous n'apportons pas d'accusation aux auteurs des volumes auxquels nous avons fait référence. Nous ne disposons pas de plusieurs informations à la date de leur rédaction. En présentant les remarques actuelles, nous ne sous-estimons pas le travail, souvent mission de pionnier, de nos précurseurs, pour lesquels nous avons toute l'estime.